

ใบความรู้ที่ ๔.๔ เรื่อง ลักษณะของอาชีพ หน่วยที่ ๔ เรียนรู้ สู่งานอาชีพ
รหัสวิชา ง๒๒๑๐๑ รายวิชา การงานอาชีพ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ลักษณะของอาชีพ

ลักษณะอาชีพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของแต่ละอาชีพซึ่งแต่ละอาชีพจะมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของอาชีพ ดังนี้

๑. กิจกรรมของอาชีพ แต่ละอาชีพจะมีกิจกรรมที่ต้องทำแตกต่างกันไป อย่างเช่น อาชีพครูอาจารย์ มีกิจกรรมที่จะอบรมสั่งสอนความรู้ทักษะในสาขาวิชาที่ปฏิบัติหน้าที่ในการสอน อาชีพพนาย ก็มีกิจกรรมที่ต้องใช้คำพูด ความคิด ได้ตอบโต้แย้ง ในเรื่องของกฎหมาย ข้อบังคับ ของสังคม เป็นต้น

๒. ความรู้ ความสามารถ แต่ละอาชีพจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะ เฉพาะของแต่ละงาน ซึ่งความรู้ และทักษะต่าง ๆ เหล่านี้ คนในสังคมจะได้รับการถ่ายทอด หรือฝึกหัด เป็นเบื้องต้นมาจากสถาบัน การศึกษาแล้ว เช่น ผู้ที่จะประกอบอาชีพทหาร ก็จะได้รับ การฝึกหัด จากโรงเรียนเตรียมทหารโรงเรียนนายสิบ เป็นต้น

๓. เครื่องแบบ หมายถึงชุดที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน อาชีพแต่ละอย่างก็จะมีชุดสำหรับปฏิบัติกิจกรรม ที่แตกต่างกัน ซึ่งเครื่องแบบจะมีความเป็นลักษณะเฉพาะและเหมาะสมกับสภาพของกิจกรรมและเครื่องแบบ ในการปฏิบัติงานก็เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนในการที่วางแผนการศึกษาเพื่อเข้าสู่อาชีพ และได้สวมเครื่องแบบตามที่ตนเองใฝ่ฝันไว้ เช่น ทหาร ตำรวจ นักบิน แอร์โฮสเตส เป็นต้น

๔. สถานที่ปฏิบัติงาน ทุกอาชีพต้องมีสำนักงานเพื่อดำเนินกิจกรรมตามอาชีพนั้น บางอาชีพมีสถานที่ ปฏิบัติงานในร่ม โอ่งโถง เช่น โรงแรมใหญ่ ๆ ห้างสรรพสินค้าใหญ่ ธนาคาร โรงเรียน ฯลฯ บางอาชีพก็มี สำนักงานอยู่กลางแจ้ง เช่น นักกีฬา ผู้ค้าขายตามตลาดนัด ชาวไร่ชาวนา บางสำนักงานก็เต็มไปด้วยอันตราย เช่น ทหาร ในสนามรบ ผู้ปฏิบัติงานตามแนวชายแดนที่ไม่สงบ ผู้เก็บกู้วัตถุระเบิด บางอาชีพก็มีสำนักงานที่ไม่มี ตัวตนเป็นตลาดออนไลน์ ซึ่งสถานที่ปฏิบัติงานเป็นปัจจัยหนึ่งในการตัดสินใจเลือกที่จะประกอบอาชีพใน อนาคต

๕. อุปกรณ์และเครื่องมือ เป็นเครื่องมือที่ต้องใช้ในการทำกิจกรรมตามลักษณะอาชีพนั้น บางอาชีพ ต้องใช้เครื่องมือ หรือวัสดุอุปกรณ์หลากหลาย เช่น กิจการร้านขายอาหาร ก็ต้องมีอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการทำครัว สถานที่ให้ลูกค้าได้นั่ง บริการห้องน้ำ ฯลฯ อาชีพรับเหมาก่อสร้าง ก็มีวิศวกร แรงงาน เครื่องจักรเครื่องมือต่าง ๆ บางอาชีพต้องใช้ร่างกายเป็นส่วนหนึ่งของอุปกรณ์ในการทำงาน เช่น นักกีฬา นางแบบ นักแสดง บางอาชีพ ก็ใช้ความรู้สติปัญญาเป็นเครื่องมือ อย่างเช่น แพทย์ ครู ทหาร ตำรวจ นักคิด นักเขียน ฯลฯ บางอาชีพก็ใช้ ทักษะ ความชำนาญ เช่น นักออกแบบ จิตรกร ศิลปิน ฯลฯ

๖. เงินทุน เป็นเงินทุนหมุนเวียนที่ต้องใช้ดำเนินการเพื่อประกอบกิจกรรมตามอาชีพ บางอาชีพต้องใช้เงินทุนเยอะ เช่น ผู้รับเหมาก่อสร้าง ต้องมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าเครื่องยนต์ ค่าเครื่องจักร ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เงินเดือนและเบี้ยเลี้ยงพนักงาน ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ ค่าประกันภัย ฯลฯ นางแบบ นักแสดงก็ต้องมีค่าใช้จ่ายสำหรับเสริมความงามตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ตลอดจนเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับตกแต่งต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองมีภาพลักษณ์ที่ดีอยู่เสมอ

๗. ค่าตอบแทน เป็นปัจจัยเบื้องต้นที่เป็นแรงจูงใจให้คนส่วนใหญ่พิจารณาเลือกอาชีพที่มีรายได้สูง และรายได้ในแต่ละอาชีพมากหรือน้อยแตกต่างกันไป บางอาชีพอาจจะมีรายได้ที่ชัดเจน เช่น เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง แต่บางอาชีพขึ้นอยู่กับความขยัน โอกาส และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้ประกอบการ